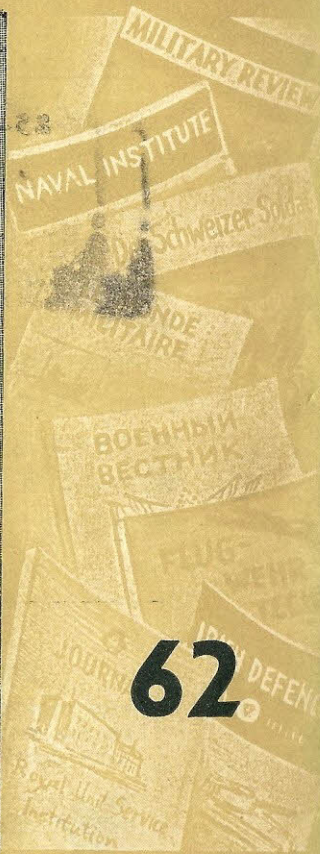
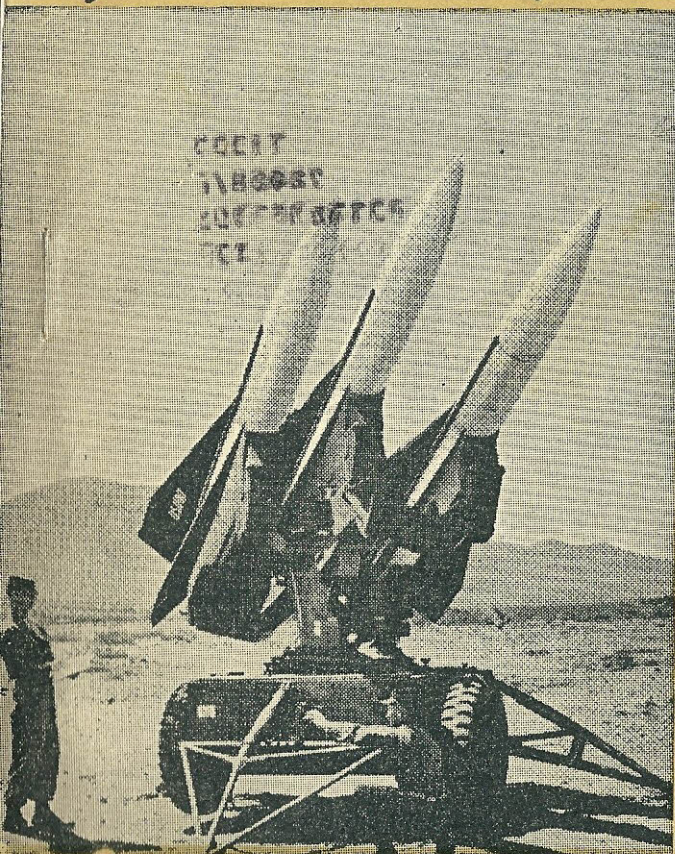

צקקלון

צבא הגנה לישראל
הוצאת «מערכות»

צקלון

לקט תרגומים

תוכן העניינים

- ובתחבולות עשה מלחמה הקול' ג.ב. פריקאט 3
- סודה של גבעה הקול' לויט' ר.א. סקראטון 9
- הצנחנות בצבא בריטניה הקפ' פ.י. דיקסון 14
- בית-ספר ללוחמת קרקע-אוויר הקול' לויט' אי.ג. מקנאמארה 19
- דיכויזית השריון הכריטית — לאן? ר.מ. אוגורקיץ 23
- שני לויטננטים ושני כדורים המיור עיומאָת פאָקאָר 29
- מדף הספרים 29

צבא הגנה לישראל
הוצאת "מערכות"

"מערכות"

בית הוצאה של צבא הגנה לישראל

עורך ראשי: סא"ל אלעזר גלילי
סגן עורך ראשי: סא"ל גרשון ריבלין
"מערכות": קצין עריכה סרן מנחם שריד
"צקלון": קצין עריכה שרגא גפני
"מערכות-ים": עוזר קצין עריכה רס"ר מיכאל הולר

ספרים להנצחת החייל: העורך ראובן אבינועם

מזכירת המערכת: מרים נתנאל

המנהל: יוסף דקל
עוזר למנהל: יוסף אלקובי

המערכת והמנהלה, הקריה"א, רח' ג' מס. 1

תמונת השער

"האוק" — טייל'הגנה לגבהים-נמוכים

טיל זה, מתוצרת ארה"ב, עשוי למצוא ולהשמיד מטוס תוקף הטס בגבהים הגבוהים ביותר האפשריים; בכך משלים הוא את מערכת-ההגנה האמריקנית כנגד התקפות-אוויר מגבהים רמים. המושתתת על הקליע "ניקא".
"האוק" עשוי לפעול הן ממתקני-קבע והן ממשגר-נייד הנושא שלושה טילים והניתן להסעה על פני כבישים, או להובלה בהלי-קופטר, או במטוס.
מתקני המכ"ם המיוחדים הקשורים למערכת-ההגנה של "האוק" עשויים לגלות מטוס גם בשטח נמוך ביותר, שלגביו המכ"ם הרגיל הוא "עיוור".

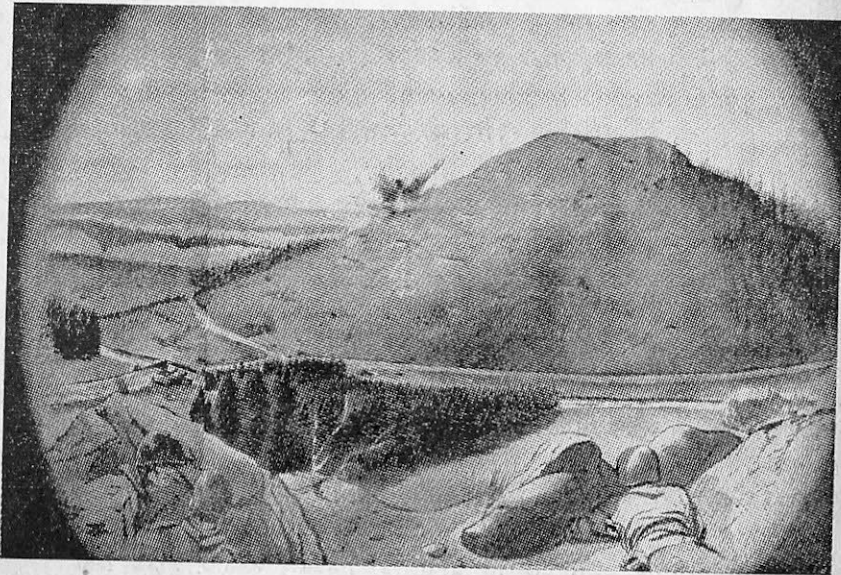
סודה של גבעה

הקולונל-לויטננט ר. א. סקראטון

חושבני לעתים, כי הצבא הגרמני חייב לי דברי הסבר. במיוחד הייתי חפץ לחקור את מפקדה של הפלוגה השניה לרגימנט רמני השריון ה-18.

הייתי חפץ לדעת מדוע הוא... אולם מוטב אספר דברים מתחילתם.

במרבית פרשות-הקרב יש גבעה, ומבחינה זו אין פרשת הקרב שלי שונה. הגבעה התלולה שבה המדובר חלשה על צומת-דרכים. שכחתי את שם הנהר הקטן שלמרגלותיה, אך זוכרני כי תכנתי לחצותו, וזוכרני את תחושת ההחשפות לפגיעה אותה חשתי בשעת החציה. וזאת לדעת — כדי לתקוף את הגבעה מוכרח הייתי לחצות את הנהר. על הגבעה, כשהיא מחופרת, נמצאה פלוגה 2 לרגימנט רמני-השריון ה-18 — יחידה נוקשה.

במרבית פרשות-הקרב יש גבעה...

מקורות ומחברים

(הארות והערות לקורא)

ובתחבולות עשה מלחמה מאת הקולונל ג. ב. פריקאט

מותר המצביא הגדול מן המצביא הבינוני הוא התחבולה — זאת מלמדים אותנו מערכות וקרבות רבים, כם הושגה הכרעה בדרך מקורית ומפתיעה. לא אחת הסכה התחבולה מן המנצח אבידות כבידות, ולא אחת הנחילה לו את נצחונו גם בהיותו נחות מאוד בכוחו מיריבו.

בהביאו כאסמכתא מספר מערכות וקרבות שהוכרעו בתחבולות, קורא המחבר את רבייה-הטקטיקה והאסטרטגיה של ימינו להעלות את התחבולה בראש חשיבתם. המאמר לקוח מתוך כתב-העת הצבאי האמריקאי „ההשקפה הצבאית“ („MILITARY REVIEW“)

פזייה של גבעה מאת הקולונל-לויטננט ר. א. סקראטון

יש והתקפה זוכה לסיום מפתיע ביותר — ומוטב שלא נוסף דבר לאמור כאן, פן נגרע מן הקורא את הנאת-המתח שעה שיקרא בפרשה, הלקוחה מתוך כתב-העת הצבאי האמריקני „הצבא“ („ARMY“)

הצנחנות בצבא בריטניה מאת הקפיטן פ. י. דיקינסון

הרכבה של בריגדת הצנחנים הבריטית, ודרכו של חייל אליה ובה, מתוארים תיאור ממצה ברשימה זו, המובאת מתוך רבעון חילות-האוויר הבריטי „עצמת-אוויר“ („AIR POWER“)

מערכת הריבון מעירה לקורא, כי הדעות המובעות ברשימה אינן רשמיות, אלא משל המחבר בלבד.

בית-ספר ללוחמת קרקע-אוויר מאת הקולונל-לויטננט א. ג. מקנאמאר

ביה"ס הצבאי האבסטרלי ללוחמת קרקע-אוויר העמיד לעצמו, בין השאר, מטרה — ללמד הלכה אחידה לשלושת השירותים המזוינים. מטרה נכבדה נוספת שלו היא עריכת קורסים לצניחה. רשימה זו יש לקרוא „בנשימה אחת“ עם הרשימה שלפניה, „הצנחנות בצבא בריטניה“, שכן המחבר מודיענו, כי שיטות האימון ודגמי הציווד של ביה"ס האבסטרלי האמור לקוחים כולם מן הצבא הבריטי. המאמר לקוח מתוך „ירחון הצבא האבסטרלי“ („AUSTRALIAN ARMY JOURNAL“)

דיביזיות השריון הבריטיות — לאן? מאת ר. מ. אוגורקביץ

פרק זה לקוח מתוך מאמרו של אחד הפוסקים רבי-האסמכתא בהלכות שריון — ר. מ. אוגורקביץ, אשר רבות מעבודותיו ראו אור בפרסומי „מערכות“, (בין השאר — בספר „אורחות שריון“).

בנתחו את מהלך התפתחותה של עוצבת השריון בצבאות השונים מאז הופעת הטנק בשדה הקרב, מצביע המחבר על תביעות השעה הנוכחית, ומסמן את הנוסחה לעוצבת שריון אשר תענה על תביעות אלה.

הפרק לקוח מתוך כתב-העת של כוחות נאט"ו, „ההשקפה הצבאית הכללית“ („GENERAL MILITARY REVIEW“)

(המשך בעמ' 8)

הגבעה ממרחק

בשביל ללמוד את היעד ואת דרכי־הגישה אליו, היה עלינו לבקר ברגימנט שכן, אשר החזיק בגבעות שבמרחק של כ־2000 מטרים דרומית־מזרחית לגבעה. מגבעות אלה יכולת בעזרת משקפות רבות־עצמה, להשיג מבט טוב מאוד על הגבעה. יכולת לראות את הנהר הקטן ואת הגשר המפוצץ שעל פניו, ויכולת לראות את הכביש־הראשי אשר החל בסאארגמינד ונתמשך דרך שטח מישורי זרוע חורשות עד לצומת־הדרכים ומעבר לו. במקום שדרך זו קרבה לגשר נראה תשבץ של נקודות כהות — מוקשים נגד־טנקיים. לא יכולת לראות את המוקשים נגד־אדם שבחורשות שמשני עברי הדרך. עליהם נודע לנו מאוחר יותר.

והיתה הגבעה גופה. לא היתה זו גבעה גדולה — אלה שלחמו בקוריאה עשויים למעט בערכה — אולם היא היתה תלולה וסלעית, והתנשאה מעל צומת־הדרכים והנהר הקטן כמעין צוק. יכולנו לראות כי מדרונה המתון ביותר היה זהו הסמוך לדרך סאארגמינד, ממש מעבר לגשר המפוצץ — וכי הגרמנים נקטו באמצעים כנגד מבוא־התקפה אפשרי זה. שינויי־גוון קלים על פני המדרון הורו על עמדות מקלעים ועל שדות אש משולבים אהדדי, לגריפה־באש של הדרך, הנהר והמדרון.

„זה נראה קשה“, היתה הערתו הבלתי נחוצה של מפקד מחלקה מס' 1. „קשה עד לזוועה“.

רשימותי עדיין ברשותי. הן מספרות לי כי ערכתי מספר תכניות להתקפה ונטשתי משום שנראו לי כמורכבות ומסורבלות מדי. בסופו של דבר, כך מספרות רשימותי, הגענו לשתי מסקנות: יהיה עלינו להלום בגבעה בלילה; ויהיה עלינו להלום בה מהר — מהר מאוד. באורח זה, אולי, נוכל לעלות על הגרמנים לפני שהם יחסלנו.

ביסודה היתה זו התכנית שאושרה על ידי מפקדת הרגימנט. אני ציפיתי לביקורת על פשטותה, אולם הקולונל הנד בראשו בחיוב.

„כן, זהו הדבר שהנך חייב לעשות. התקרב לגבעה בדממה והסתער עליה במהירות. אל תניח שהות לארגן את הלחימה“.

בפגישה זו נקבע תאריך ההתקפה לשמונה במארס, לשעה 2200, בקירוב. הוצגו לי שני תנאים מפורשים: עד לאור־היום חייבת הגבעה להיות בידינו; וכן עלינו לפרוש עליה לאותו זמן את יריעות־ההזדהות־לאויר שלנו. בשביל להורות לאויר את עמדותינו המדויקות, כי לשחרר 9 במארס תוכננה מהלומת־אויר על מערך־תעשיתי, צפונית־מזרחית לגבעה.

„עתה, מה בדבר ארטילריה?“ שאל נציג הארטילריה הדיביזיונית. „אנו יכולים לפוצץ גבעה זו לרסיסים בשבילכם“.

חשבתי על זאת. באחת מתכניותי חזיתי עצמי נע על הגבעה תחת מסך

ידעתי שהם נוקשים, שכן זה למעלה מחודש שהיינו לוחמים באנשי הרגימנט ה־18. הם נסוגו באטיות, וככל שהדפנום יותר כלפי ארץ־האם שלהם נעשו קשוחים יותר. הם לא היו מאותם קנאים שעליהם מסופר בספרים, והם לא לחמו בעירון מעמדות שאינן ברות־הגנה. הם לחמו מקרקע אשר ממנה יכלו להורגך ביעילות. אותה גבעה עשויה היתה לשמש אותם לשם כך.

בגודנו שוחחו רבות על גבעה זו. אם המשכת את גבולות גודנו קדימה, נחה הגבעה למשעי בתוך תחומם; הועלו השערות בדבר היחידה שעליה יוטל לכבשה. איש לא התלהב ביותר למלאכה זו, ומפקד הגדוד חשב, כי יתכן יהיה לעבור על פניה ולבודדה. היתה זו אחת מן המצודות הטבעיות בהן היית נתקל משקרבת אל ביצוריו החיצוניים של קו זיגפריד.

המשימה: קח את הגבעה

בסוף פברואר 1945 הוסגה פלוגתי ממגע עם האויב, כדי שתחליף כוח ימים אחדים בסאארגמינד, מקום מוצב הפיקוד הרגימנטי, ומוצב הפיקוד הקדמי של הדיביזיה. אולם עתידים היינו לזכות רק במנוחה מועטה; בבוקר השני לשהותנו שם נקראתי למפקדת הרגימנט, והוטלה עלי משימת כיבוש הגבעה.

„במשך היומיים הבאים“, כך אמר הקולונל, „מסור את פלוגתך לסגנד, קח את מפקדי המחלקות שלך וחקור את פני־הקרקע ואת דרכי הגישה. אחרי־כן חזור אלי עם תכניתך. פלוגתך תופרד מן הגדוד לצורך פעולה זו“.

מדוע אי־אפשר היה לעקוף את הגבעה? הן היא נמצאה מובלטת הרחק לפני „קו זיגפריד“. האם אי אפשר היה לבודדה?

זאת — אמר הקולונל — שאלה טובה. מחשבה רבה הוקדשה לה. אך לכל אורכה של חזית הארמיה השביעית בלטו מקרו־זיגפריד מוצבי־הגנה דומים. נכון, אחדים מהם אפשר היה לבודד, אך לא את כולם. לא גבעה מיוחדת זו חייבת להיות בידינו, שעה שתנחית הארמיה השביעית את הסתערותה הכללית על קו־זיגפריד.

ואחרי שנקח את הגבעה, האם לא תבלוט פלוגתי למרחוק מתוך קו־ינו שלנו, כאותך בהן כאובה?

כן, אמר הקולונל, אמנם תבלוט. אך זה לא יהיה כה גרוע כפי שהדבר נראה. משתכבש הגבעה נחזור לשליטתו של הגדוד. ויהיה לנו סיועם של פלוגת הנשק הכבד ושל גדוד ארטילריה. אם יהיה צורך, נוכל לקרוא לעזרה את תותחי ה־155 של הארטילריה הדיביזיונית.

„אני מציע שתספר לאנשיך על סיוע זה. הם אינם עתידים להיות כה בודדים כפי שהם חושבים. הידיעה שלעולם אינך בודד, מרוממת את הרוח“, אמר.

פגזים. אולם לא סברתי שהארטילריה תביא תועלת רבה. הגבעה היתה מסלע מוצק והגרמנים היו מחפורים היטב. ההפגזה תהמם אותם מעט, אך יחד עם זאת תהיה להם להתראה כי "מתבשל" דבר מה. יש מקרים בהם עליך להסתדר בלעדי הארטילריה.

"אנו יכולים לפוצץ אותה בשבילכם", אמר נציג הארטילריה. "אנו יכולים למחוק אותה מעל המפה".

"אם כך הוא המצב", אמר הקולונל, "כי אז אין כל צורך בהתקפה זו".

קצין המודיעין התערב בשיחה, ומסר ידיעות אחרות. "אנו יודעים, כי מצבת רגימנט רמני'הריון ה-18 נמוכה בהרבה מן התקן. הפלוגה השנייה שלו, קרוב לודאי שאינה יותר ממחלקה. אולם הם הגדילו את אחוז כלי-הזין האבטומטיים שלהם". הוא עיין ברשימותיו. "יש לי מעט ידיעות על העבירות בנהר. אפשר לתצותו ברגל מדרום-מזרח לגשר — אם לא יורד גשם".

תיאום וסיוור

אף כי תכנית ההתקפה היתה פשוטה ביסודה, הרי הפרטים המשניים נראו אי-רסופיים. לדוגמה, חלק ממסע-ההתקרבות יתנהל בשטחו של הגדוד הסמוך, והוא עלול לעבור גם בשטחו של הרגימנט השכן — אם ירד גשם, ולא נוכל לחצות את הנהר ברגל בנקודה הרצויה. אינך יכול לעבור בהצלחה על פני קווי יחידות אחרות ללא תיאום יסודי, וגם אז קיימת האפשרות שמאן דהוא שלא קבל את הידיעה, יירה בכך. כיוון שדממה היתה חיונית להצלחתנו, הקדשתי תשומת לב רבה לבעיה זו. אינני חושב שהיה מישחו דיביזיה שלא ידע על הענין.

חשוב אף יותר מתיאום זה היה הסיוור שלנו עצמנו. בימים שנותרו, עד 8 במארס, שגרנו חמשה פטרולים במשימות שונות. בנגוד לעצתו של סגני, אשר טען כי אין זו מלאכתי, נתלויתי לפטרול אחד על מנת לבדוק את נקודת-החציה בנהר. משקרבנו לנהר, ריסק מוקש-נעל את רגלו של הסמל, והרעש הביא פרץ אש אבטומטית מן הגבעה. דבר זה, זכורני, קרה ב-6 במארס.

לשמונה בחודש, שהיה יום קר ובהיר, ידעתי בדיוק מה עתידים אנו לעשות, וכן ידעה זאת הפלוגה. אנו נפתח בתנועה על הכביש הראשי הבא מסאארגמינד, עד שנגיע אל המוקשים הנגד-טנקיים. שם נרד מן הדרך ונחצה באלכסון דרך החורשות עד לעקול קל בנהר. מן העקול נפנה שמאלה וננוע עד לנקודת החציה שליד הגשר המפוצץ. היתה זו דרך-עקיפין אשר הצריכה שימוש באזימוטים מסויימים, אך היא עקפה את מרבית המוקשים, והעניקה לנו סיכוי טוב להגיע עד למרחק-מהלומה מבלי שנשמע.

כאשר התאספה אותה ערב הפלוגה, נשאתי נאום אחרון.

"שימו לב. לא יהיה כל אות להסתערות — לא זיקוק, לא צעקה, שום דבר.

אנו נהלום בגבעה זו בדיוק בשעה 2200. שעונכם יתן לכם את האות. אני אוליך את מסע-ההתקרבות, ואחישו או אאיטו כפי הצורך. אנו נגיע לנקודת-החציה ב-2150 — לא לפני כן, ולא אחרי כן. יהיו דקות מספר בהן תוכלו לשאוף אויר, ואז נהלום בגבעה בריצה. אם יירו עלינו לפני 2200, יהיה זה האות להתקפה, וגם אז נהלום בגבעה בריצה, כשמחלקה מס' 1 בראש".

מסע ההתקרבות

בטרם נעזוב את הדרך, ליד המוקשים הנגד-טנקיים, הכרזתי על מנוחה. יכולת לראות את המוקשים בברור. אין הם מסוכנים במיוחד לבני-אדם, ולכן היתה מחלקת הנשק צריכה להמשיך בדרך, ולפלט דרכה בין המוקשים עד לנקודה המרוחקת כ-200 מטרים מן הגשר. שם היא תמתין. לא חשבת, שנצטרך למחלקת הנשק בשלבים ההתחליים של ההסתערות, אולם היו לי תכניות לגביה לאחר שהגבעה תכבש, או במקרה שנכנס לקרבי-אש כללי בעת ההסתערות.

אין זה קל לנוע דרך חורשות בדממה, והעובדה שהצלחנו בכך מראה באיזו קפדנות הבהירו מפקדי המחלקות והמשק"ים שלי לאנשים את הצורך בהפתעה. בצעדי בראש הטור הסגור היה עלי להאזין בהתאמצות רבה כדי לדעת שאכן צועדות בעקבותי שלוש מחלקות רובאיות מתוחות.

בהגיענו לעקול הנהר, פנינו שמאלה, וצעדנו לאורך הגדה. כ-15 דקות של צעידה יביאונו אל נקודת החציה. כבר עברתי דרך זו לפני כן, והמתחיות החלה להכביד עלי אכפה. בכל רגע עלול מישחו לעלות על מוקש או להכשל בענף-עץ, ולתת בזאת התראה לגרמנים שעל הגבעה. המחשבה על כך לא נעמה לי.

הקדשתי מחשבה רבה למקומי-שלי בהתקפה. ככל שהרביתי לחשוב על כך, חדלה ההתקפה להראות כאחד מאותם ענינים בהם מתאם מפקד הפלוגה את הפעולות באמצעות רץ ומכשיר אלוט ממקום חולש, אך בלתי-מגולה לאויב. ביסודו של דבר היתה לפנינו הסתערות מן הנוסח הישן, במעלה הגבעה, ומשפט-קדום שכן בתוכי, כי אני חייב להיות בראשה. גם המחשבה על כך לא נעמה לי.

משהחלה הגבעה להראות במרחק של כ-500 מטרים לפני, התפרס בדממה הטור שמאחורי. הגענו לנקודת החציה. הבטתי בשעוני: 2150 — מסע-התקרבות נאה.

התקפה

שמעתי את לחשו של סגני באוזני:

"קפטן, מה בדבר כידונים?"

היה זה פרט שאותו אמנם שכחתי. היינו צריכים להצמיד את הכידונים במרחק הגון ממטוחי-שמיעה, ועתה דימיתי כי קול הצמדתם, הקשת המתכת במתכת, יעיר את המתים מקברם. בדיעבד בוצע הדבר כהלכה, אולם אני הקשבתי

עקרוני נוסף לעקרונות המלחמה

ובתחבולות עשה מלחמה

(משלי, כ', י"ח)

הקולונל ג. ב. פריקאט

מקרה ממלחמת האזרחים האמריקאית

מפקד הפרשים הגדול של צבאות הקונפדרציה האמריקאית ("הדרום"), הגנרל נתן ב. פורסט, בפשיטתו מאחורי קווי היוניון ("הצפון") בטנסי, באוקטובר 1864, נתקל בארבעה מצדיעץ, שהציבו הצפוניים על פני נתיבו, בין ספרינגר היל וקולומביה. הוא דרש ממפקד הצפוניים להכנע, אך הלז סרב לדרישתו. אחרי כן בקש ראיון עם מפקד הצפוניים — והלז נענה לבקשה זו. המפקד הצפוני צהל בלבו כאשר ראה, כי לדרומיים אין כל סיוע ארטילרי. אולם פורסט הבטיחו נאמנה, כי בידו נשק סודי היכול להשמיד את מצדיהעץ של הצפוניים ולקטול את המגינים. בהביעו שאיפה נאצלת להמנע משפיכות דמים בלתי הכרחית, הפגין פורסט את נשקו הסודי בפני הקצין הצפוני. הוא נטל בקבוק בו היה מין נוזל מסתורי, פתחו ושפך את תכנו על פני בול עץ. הנוזל ניצת מיד ושטף על פני כל בול העץ.

הקצין הצפוני הורחק חיש מ"איזור הסכנה" הלוהט והלאה, ונכנע מיד — בטרם יוכל לראות את פעולתו האמיתית של נשקו הסודי של פורסט. קצין צפוני זה היה קרבן לתחבולה שלא היה בה דבר קטלני יותר מאשר תרכובת חימית פשוטה, אולם נכונותו להאמין במראה עיניו פתחה את הדרך לפני הדרומיים.

אסטרטגיה בזעיר אנפין

אפשר להגדיר "תחבולה" בתור כל אמצעי זעיר שהוא, בו משתמש בחשאי אשף, בשעת מעשה־קסמים. במשמעות רחבה יותר יכול פירוש המלה להיות גם להטוט־לשון, שבעזרתו מחדיר סופר, או נואם, את רעיונו ללב קוראיו או שומעיו. חניבעל גונה במלחמות הפוניות על ידי הרומאים על השתמשו בתחבולות — או "סטרטגים" — כדי לזכות בקרבותיו, וכך נתנה לנו המלה "אסטרטגיה". אולם בהדרגה קיבלה המלה את המשמעות: "עקרונות" — שרשים, יסודות — וכמעט שאיבדה לחלוטין את משמעותה המקורית, אשר היתה "תחבולה" — או, בלשון העם, "סידור" — כדי להפר את שווי משקלו של האויב.

לו בעצבים מרעידים. הן לגרמנים יש בודאי עמדת־תשמוע בקרבת מקום, וברגע זה עצמו מכונים את מקלעיהם אל המדרון. דימיתי כי שמעתי נקישת בריח על הגבעה.

עמדה השעה 2200.

זכורים לי חצית הנהר, הולם הרגלים ושכשוכן במים, הריצה על פני הדרך והטיפוס על ארבע. במעלה המדרון. אולם יותר מכל זכור לי כיצד נוכחנו פתאום שאין יורים עלינו. רגימנט רמני־השריון ה־18 פשוט נטש את המקום. זאת הסבה מדוע הייתי חפץ לשאול את מפקד פלוגה 2 של אותו רגימנט מספר שאלות. ראשית, הייתי חפץ לדעת מדוע נטש את הגבעה. לאחר מחשבה נוספת אני יכול לענות על שאלה זאת בעצמי: פקדו עליו לעזוב אותה. שנית, וחשוב מזה, חפץ הייתי לדעת מדוע לא לחץ על הכפתור. רואים אתם: רק לאחר שהחזקנו גבעה במשך יומים מצאנו את התיל אשר הוליך אותנו אל הדינמיט, וקבור היה בגבעה דינמיט בכמות שהיתה מספקת לחולל את מה שאותו איש ארטילריה אמר שהוא יכול לחולל: "למחוק את הגבעה מעל המפה".

מקורות ומחברים

(המסד מעמ' 2)

שני לוימנטרים ושני כדורים מאת המיור עיזמאט פאקאך

כ"פרפראות" מוגשת לקורא עלילת בריחה מן השבי, אשר גיבוריה הם שני קצינים מן הבריגדה התורכית שלחמה בקוריאה. המחבר לא נכח באותו מעמד, אך לא הדיוק חשוב כאן...

הרשימה לקוחה מתוך ירחון "ביה"ס לפיקוד ומטה" האמריקני, "ההשקפה הצבאית" ("MILITARY REVIEW").

תחבולה היא המפתח להצלחה בשדות האסטרטגיה-רבת, האסטרטגיה והטקטיקה. תפישה זו מודגמת על ידי פעולותיו של האדמירל האספרטני ליסנדר, בים האגיא, בשנת 405 לפני הספירה. אתונה ואספרטה היו מכלות אותו זמן אנשים ומוחות לרוב, ב"מלחמות היוניות" העקובות מדם וחסרות ההכרעה.

עורק-החיים של אתונה היה צי הסוחר שלה, אשר היה מביא לה חיטה מאזורי פונטוס. צי המלחמה שלה נאלץ בדרך הטבע להגן על עורק-חיים לאומי זה. ליסנדר, בנסותו לתפוס את היוזמה, השיט את צי אספרטה לתוך הים האגיא, כדי לאיים על משלוחי חיטים אלה, בהכריחו בכך את צי אתונה להתייצב מולו נוכח חופי אֶגֶוֹספוטמי. במשך ארבעה ימים התחמק האספרטני מקרב. ביום החמישי שלח קונון, האדמירל האתונאי, את מרבית אנשי אניותיו לחוף להביא מזון ואספקה.

ליסנדר, אשר החזיק את אנשיו על ספון אניותיהם, מחוץ לנמל המוגן של סֶאֶסְטוֹס, תקף את הצי האתונאי, שהיה כמעט ללא כל מלחים, והשמירו ללא התנגדות כמעט. אולם קונון הצליח להציל תשע מאניותיו האתונאיות ולהמלט — לאחר שירד-לחוף באבארניס, לכד את מפרשי הצי האספרטני, והפליג עמם. באותם ימים היה נוהגו של צי להסיר את מפרשיו בטרם קרב ימי גדול, ולהניחם בחוף למשך הקרב. תחבולה זו שיתקה את הצי האספרטני על אף שהיה בעצומו של הנצחון, ואפשרה, כאמור, לקונון להמלט. גם הוא, איפוא, הגה תחבולה — אך באחור מה.

ואלה הן התחבולות, בכל רמה, אשר הבטיחו את נצחונו של ליסנדר:

רמה	תחבולה	תוצאה
אסטרטגיה-רבת:	קטיעת "עורק החיים" האתונאי על ידי אמנעת משלוחי החיטה הפונטית.	הוציא את היזמה מידי האתונאים, בהכריחו אותם לנקוט בפעולה ישירה על מנת להשיב את המצב לקדמותו
אסטרטגיה:	המתנה לאתונאים שירדו לחוף לחדש את אספקתם, אך הירי מנעות מלדלדל את צוותותיהם הוא — בשל אותה מטרה; אחרי כן — תקיפת הצי האתונאי החסר כמעט אנשים.	הנצחון בקרב היה מובטח לליסנדר.
טקטיקה:	בדבריי-הימים לא נרשמו, ולא נשמרו, התחבולות בהן נקטו חלקיו השונים של הצי, או 'מפקדי הספינות כשלעצמם.	

תפישה זו של נצול תחבולות לשם רכישת עדיפות בכל רמה לא הובנה — או לפחות לא הופעלה — על ידי אחדים מגדולי המצביאים. איש לא היטיב להבין מנפוליון את התפישה האסטרטגית של הפרת שווי-משקלו של האויב באמצעות התחבולה של נתוק עורק-החיים שלו ואילו צו להלחם בתנאים שאינם לטובתו. עם זאת, נפוליון השתמש רק לעתים נדירות בתחבולה לשם זכיה בקרב טקטי. הוא סמך על התפישה הנושנה של ריכוז כוח עדיף — אורח פעולה יעיל, אך יקר בהרבה. היוצא מן הכלל היחיד הראוי לציון היא תחבולתו של נפוליון הצעיר בארקולה, כאשר שלח קבוצת מחצצרים לעורפו של האויב וציוה עליהם לתקוע תרועות ההתקפה. תחבולה זו הצילתהו ממפלה טקטית קרובה.

מצעדי המוֹעֵטִים

אף כי ניתן לראות את חניבעל כאביה של התחבולה במלחמה, הרי מספר גדול של מפקדים רבי-הצלחה לא נפלו ממנו בתחבולות. אותם אנו זוכרים ואת עלילותיהם אנו משננים. "מסע-המלחמה בעמק"¹ של המצביא הדרומי ג'קסון "חומת-אבן", ב-1862, נחל הצלחה אסטרטגית, כיון שהניע את לינקולן² לשתק את הגייסות שהיה בכוננתו לשלוח לעזרת מק-קלילאן³ שבחצי-האי. התחבולה בה השתמשו לי⁴ וג'קסון היתה לפרוט על מיתרי פחדו של לינקולן פן יכבשו הדרומיים את ה"קפיטול" שבואשינגטון, בירת "הצפון".

בדפורד פורסט הזקן היה גם הוא אמן תחבולות. אחת מתחבולותיו החביבות עליו היתה להשיג ראיון עם מפקד הצפוניים שכנגדו, ואז לערוך חזיון למען יריבו הנכבד — חזיון שכלל דרומיים נחותי-מספר ונחותי-ארטילריה עד אפס תקוה הנעים ועוברים בטור רצוף של אנשים וארטילריה, ויוצרים על ידי כך רושם של עצמה מכרעת. הרבה קצינים צפוניים — חרפו וגדפו בשאט נפש כאשר, אחרי שכלי-זינם נערמו בערמות-של-כניעה, נוכחו, כי פורסט שיטה בהם לחלוטין על ידי שהצעיד לפנייהם שוב ושוב אותם אנשים וכלי-ותות עצמם.

האם צלחו תחבולות לשמוש גם במלחמה חדישה? בהחלט, ואף במלחמה כה חדישה כמלחמת קוריאה. הגנרל דוגלס מק-ארתור⁵ גילה כשרון-אמן לניצול תחבולות. הזכר נא בימים הקודרים של סוף אבגוסט וראשית ספטמבר 1950, במתחם-המגן של פוסאן. שוה לנגד עיניך את מפקדה של הארמיה השמינית⁶ לצבא ארה"ב, כשקיוו מדולדלים, כל העתודות שלו בקרב, פרט לגדוד מוקטן אחד, וללא

¹ בעמק שאנאנדואה, במלחמת האזרחים האמריקנית. — המער.

² נשיא היוניון (מדינות "הצפון"). — המער.

³ המצביא הראשי של צבא "הצפון". — המער.

⁴ המצביא הראשי של צבא "הדרום". — המער.

⁵ אותה שעה המצביא האמריקני בזירת האוקיינוס השקט, מאז מלחמת ה-2. — המער.

⁶ הארמיה האמריקנית שלחמה בקוריאה. — המער.

כל סיכויים לתגבורת. לפתע הוא שומע, כי בדיביזיות הנאספות ביפן לא ישתמשו לשם חיזוק חזיתו המתמוטטת, אלא לשם בצוע נחיתה ימית באינצ'ון הרחוקה. ולא זו בלבד, אלא נאמר לו כי עליו להנחית התקפת-נגד ב־15 בספטמבר 1950, בתיאום עם הנחיתות באינצ'ון.

רק מעטים מקציני האו"ם שנמצאו אז בקו־החזית של מתחם פוסאן היו נכונים לסכן אפילו אגורה אחת בהתערבות, כי מתקפתה של הארמיה השמינית תצליח. ובכל זאת, תוך שבועיים פרצה הארמיה השמינית החוצה, שטפה צפונה, והגיעה עד לקו הרוחב ה־38. התחבולה? — החלטתו של הגנרל מק־ארטור לפעול למען „הכל או לא כלום”. הנחיתה באינצ'ון היתה העזה כה רבה, עד כי הפרה לחלוטין את שווי משקלו של כל מערך־ההגנה הצפון־קוראני. מבצע זה הוא דוגמה מצוינת הן לתפישת התחבולה והן לתורת הגישה העקיפה של לידל־הארט.

תחבולה סינית

לא רק פיקוד האו"ם בקוריאה השתמש בתחבולות. הן הופעלו בהצלחה על ידי הסינים במתקפתם בנובמבר 1950. תחבולתם היתה שלא להבהיר לפיקוד האו"ם את כונתם להתערב במלחמה — ולהניח לכוחות האו"ם ל„מתוח” עצמם יתר על המידה במעלה העמקים הצרים, דמויי אצבעות, המוליכים אל נהר היאלו. זו היתה תחבולתם של הכוחות הסיניים ברמות האסטרטגיה־רבתי והאיסטרטגיה. ברמה הטקטית נצלו הסינים את מוג האוויר הקר והגרוע במיוחד, ואת קשיי התקשורת של פיקוד האו"ם, בשביל להכות ולהשמיד קורפוס דרום־קוריאני שלם, ואחרי כן להעמיק ולהסתנן אל עורף אגפה הימני (המזרחי) של הארמיה השמינית, ולכונן את „עמדת ההתגרות” הנודעת, בין סוצ'ון וקונור־י. תחבולותיהם הטקטיות כללו גם מבצעי לילה, הסתננות והפתעה. התוצאות היו צפויות מראש. כוחות האו"ם נאלצו לסגת בחפז אל מאחורי קו הרוחב ה־38, תוך כדי אבידות כבידות באנשים וציוד.

במתקפתם של הכוחות הסיניים היה שפע של תחבולות. אולם בהדרגה פחתה בכל התקפה סינית נוספת עצמת־התנופה הראשונה, בראש וראשונה משום שהסינים השתמשו בתחבולות ישנות, אשר כוחות האו"ם כבר הכירו ולמדו כיצד לעמוד בפניהן. פעולותיהם נעשו לבסוף כה ידועות וגלויות עד כי מחלקת המודיעין של הקורפוס ה־9 חזתה מראש את עצמתה של מתקפת אפריל הסינית ב־1951, את מקום המאמץ העיקרי ואת יומה המדויק. המטבח שנערך כתוצאה מכך בכוחות הסיניים ליד קאפיונג, על ידי בריגדת הקהיליה הבריטית ופלוגה א' מגדוד הטנקים ה־82 האמריקאי, היה לסינים כעונש על שלא השתמשו בתחבולה טובה. האויב אינו חסר דעת. הדבר ששיטה בו היום עלול שלא לשטות בו מחר — זאת למדו הכוחות הסיניים בקאפיונג.

מכונות וכלי־זיון חדשים

התפישה התחבולתית אינה מצומצמת לתחבולות מפקדים ולתמרונים פסיכולוגיים. כלי־זיון חדש, או מכשיר לחימה חדש, יכולים כשלעצמם להיות תחבולה המבטיחה הצלחה. דוגמה מושלמת לכך מהוה פיתוחו של הטנק. במלחמת העולם הראשונה החליט הקולנל־לויטננט (אח"כ — גנרל) הבריטי אי. ד. סוינטון לפתח אמצעי שיאפשר לשים קץ לקפאון של לחמת החפירות, ולהפסיק את מאמצי השוא של רכזי רגלים וארטילריה להשיג הבקעה מוצלחת של קו־י שדות־הקרב של שנות 15—1914, בהם שלטו המקלעים. רעיונו היה יצירת כלי־רכב משורין, הנע על זחלים. וינסטון צ'רצ'יל, שהיה אזי הלורד הראשון של האדמירליות, תמך בו. מוזר הדבר, אך הצבא הבריטי לא מיהר לקבל את הרעיון. ב־15 בספטמבר, 1916, הופיע הטנק וערער לחלוטין את רוח האויב. העובדה שלא השתמשו בו נכונה, עד אשר פיתחו הגרמנים דיביזיות־השריון לצורכי מלחמת העולם השנייה, אין לזקפה לחובתו של סוינטון. הוא יצר את התחבולה שאפשרה את ביצוע המשימה, אך מפקדי אותה תקופה לא נצלוה במלואה.

תורת־לחימה טקטית חדשה וטכניקת קרב חדשה הן שדות מצוינים לפיתוחן של תחבולות. פון־הוטיאָ פיתח ב־1917, לפני ריגה, את טקטיקת ה„הסתננות דרך גקודת תורפה”, ואילו לודנדורף ביצע במרס 1918 את ההבקעה המקווה של החזית המערבית של בעלות־הברית בהשתמשו בטכניקה של פון־הוטיאָ. היתה זו תחבולה לאמיתה, לגבי כוחות בעלות־הברית שנבוכו וששווי־משקלם הופר; אך לודנדורף לא יכול היה לנצל את ההצלחה, וההבקעה הביאה רק לידי תבוסתו הסופית במלחמת שהיקה.

אין כל הגבלה לשדות — או לשטחים — בהם אפשר להפעיל תחבולות. טקטיקה, אסטרטגיה, כלי־זיון חדשים, אורחי־פעולה, תוספת רוח־גייסות ורצון לחימה — כולם שדות פוריים לפיתוחן של תחבולות ולניצולן.

למשטר צרפת יש אמרה, כי בחקירת רצה תמיד עליך „לחפש את האשה”. בלימוד היסטוריה צבאית, אסטרטגיה וטקטיקה הבה נחפש תמיד את התחבולה, כאשר תניצב לפנינו בעיה טקטית או אסטרטגית, הבה נפעיל את דמיוננו היציר, ונחבל תחבולה אשר תבטיח לנו את ההצלחה.

⁽¹⁾ מפקד הארמיה ה־8 הגרמנית בחזית המזרח, במלחמה ה־1. — המער.

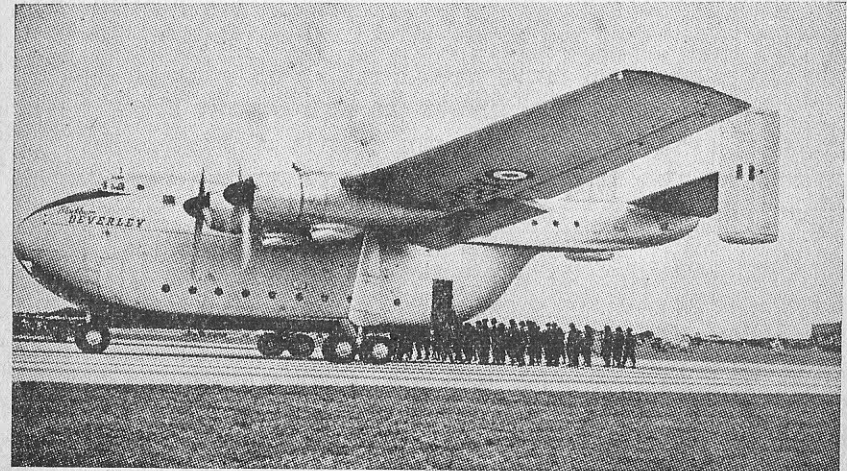
⁽²⁾ מצביא גרמני, ואמן־האסטרטגיה במטה הכללי הגרמני במלחמה ה־1. — המער.

הצנחנות בצבא בריטניה

הקפיטן פ. י. דיקיסון

כח הצנחנים הקיים עתה בצבא הבריטי מורכב מ"בריגדת צנחנים מוגברת", הנמצאת כרגע בתוך גבולות הממלכה המאוחדת, ומרגימנט "שירות-אוויר-מיוחד", (שא"ם) הנמצא עתה במזרח הרחוק. מאמר זה ידון בעיקר בבריגדה המוגברת ויגע רק ברפרוף ברגימנט שא"ם.

הבריגדה המוגברת הינה עוצבה אשר יחידות המשנה שבה אוזנו און היטב ושולבו זה בזה; היא נושאת-עצמה לחלוטין ויש ביכולתה להתקיים במשך פרקי-זמן מסוימים ללא כל סיוע מבחוץ. ביסודה הרי זו בריגדת רגלים אשר חלקים מסוימים שלה הורחבו במטרה להבטיח את איתנותה. היא נבדלת מבריגדת הרגלים בכך, שארגונה ואמונה מסגלים אותה לנוע לפעולה לאחר תקופת-אתראה קצרה ביותר, וכן בכך שאמצעי-התחבורה שלה אל הקרב הם המטוס והמצנח.

המטוס „בברלי” — הנושא 70 צנחנים בציווד מלא

הבריגדה בנויה סביב שלושת גדודי הצנחנים שלה. הנתמכים ע"י רגימנט ארטילריה קלה, גונדת פלסים, גונדת קשרים, ועל ידי השירותים הרגילים.

תפקידיהן ומגבלותיהן של היחידות השונות הם כמפורט להלן.

גדוד הצנחנים מאורגן ומצויד לפי אותם הקווים של גדוד רגלים. מספרם של כלי-הזין הכבדים וכלי-הרכב אשר יתלוו לגדוד בהסתערות-המוטסת יהיה תלוי לחלוטין בסוג המטוסים שיוקצו לכך ובמספרם.

הרגימנט המוצנח של הארטילריה המלכותית תפקידו המיוחד הוא סיוע צמוד לגדודי הצנחנים.

גונדת פלסי השדה המוצנחת, מצוידת ומאומנת לכביצוע התפקידים אותם ממלאת גונדת פלסי שדה בדיכויית רגלים. עם הכנסתו של המטוס „בברלי” לשימוש, אפשר יהיה להביא לגונדה בהטסה, הודות ליכולתו של מטוס זה לנצל מסלולי-המראה קשים, מכשירים וציווד נוספים, מיד לאחר ההסתערות הראשונה. גונדת הקשר מספקת קשר אלווטי בתוך מפקדת החטיבה, ממנה ומטה, לרמת הגדודים, ולמעלה, אל רמת העוצבה הגבוהה יותר.

פלוגת הצנחנים העצמאית, תפקידה העיקרי הוא בסימון איזור ההצנחה או איזור הנחיתה בשביל צוותי מטוסי התובלה, וכן — לסייר.

פלוגת השירותים מאורגנת כך, שתספק תובלה לחטיבה בהיותה ניחה, ואילו בהסתערות-מוטסת מוטלות עליה המשימות כלהלן:

(א) איכון מקום נפילת האספקה באיזור ההצנחה.

(ב) איסוף הציווד באיזור ההצנחה.

(ג) פיקוח על מצבורי אספקה, לרבות דיווח על המלאי וניפוק.

יחידת אמבולנסי השדה המוצנחים, דומה במבנה ליחידה רגילה כזאת, אך כיון שבמבצע מוטס עלולה היא להתקשות בפינוי נפגעים במשך אותם הימים שיחלפו עד אשר תבוצע התחברות הכוחות המוצנחים עם כוחות המתקדמים על הקרקע, הינה מהוזקת על ידי תוספת שני צוותים חירורגיים. לכל גדוד מוצנח מסופחים אחים חובשים, בנוסף לקצין הרפואה הרגיל שלו.

יחידת מתקן-חימוש-שדה מכילה כתת רכב מנוע וכתה טכנית, וכרגיל הינה חלק מן הדרג העורפי. אולם יש צורך שנציגים אחדים מיחידת החימוש יוטסו יחד עם הדרג המסתער. לתכלית זו — רבע מכלל אנשיה הינם צנחנים. באיזור ההצנחה הם מארגנים את קבלת ציווד-החימוש שהובא בדרך האוויר, ואת איסופו וניפוקו.

בית-המלאכה המוצנח מצויד במכלול בר-הצנחה של עוקבים-טכניים קטנים ורכב-גורר קטן. הדרג העורפי המשלים שלו אינו בר-הצנחה, וציוודו דומה לזה של בית-המלאכה הרגיל של הרגלים.

מציונים אלה על זרועות־הגשק שבתוך הבריגדה אפשר לראות, כי ההבדל היסודי האמיתי בין בריגדה מוצנחת לבין בריגדה רגלית טמון בצורת אמצעי־תעבורתה.

רכבו של צנחן

חייל — בשביל שיהיה מסוגל להשתמש במצנח בתור אמצעי־תעבורה, ובשביל שיהיה מסוגל ללחום משהנו נמצא על פני־הקרקע — חייב להיות כשיר. היות וההתקפה המוצנחת מונחתת כמעט בכל מקרה ומקרה מאחורי קו־האויב, ועל הבריגדה יהיה ללחום לבדד, עד אשר תבוצע ההתחברות (לרוב — כ־48 שעות לאחר ההצנחה) — חייבת הבריגדה להיות מורכבת מאנשים ברי־התאוששות, המחוננים באומץ, יזמה והתמד־סבילות. לשם בחירתו של גוף אנשים בעלי תכונות כאלו מפעילים את שיטות הגיוס והאמון דלהלן.

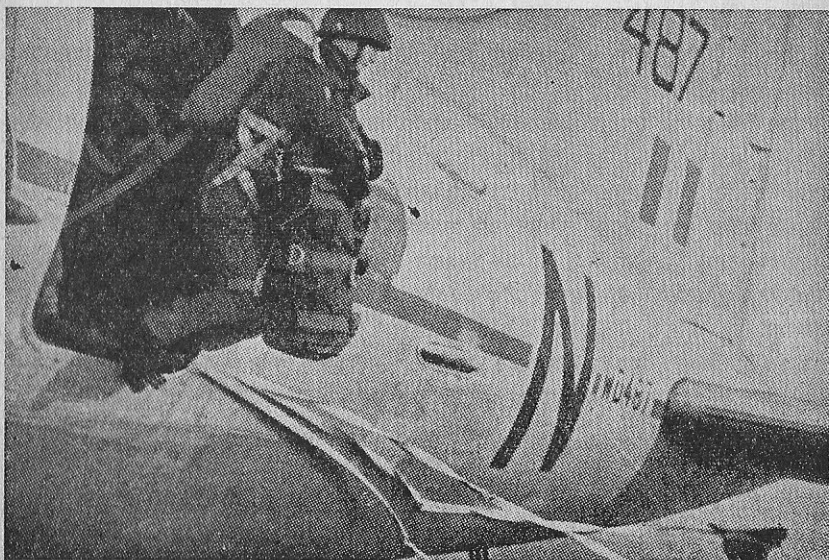
הגיוס לרגימנט המוצנח מתבצע בשני אופנים: אם במישרין מן החיים האזרחיים, ואם בהעברה מרגימנטים אחרים. גיוס ליחידות־הגשק המסייע והיחידות המקצועיות שבבריגדה נעשה מיחידות־שדה או יחידות־אמון; אין גיוס־במישרין מן החיים האזרחיים ליחידות הללו. הקצינים המועברים עתה לרגימנט המוצנח מיועדים כולם לתקופת־שירות רצופה של שלוש שנים. מרבית קציני החילות המקצועיים האחרים עושים תקופת־שירות בת שנתיים ביחידתם המיוחדת בבריגדת הצנחנים, אולם כל אנשי הבריגדה הינם מתנדבים לצניחה.

משהתנדב אדם לתקופת־שירות בבריגדה המוצנחת, עליו לעבור פרק־זמן של ברירה והתאמנות יסודיים, כדי שיוכשר לתפקידיו. המתגייס־במישרין מן החיים האזרחיים לרגימנט המוצנח עובר באותה עת עצמה גם את אימונו הבסיסי וגם את מבחני־הברירה שלו, ואילו על המתנדבים מחילות ומרגימנט אחרים לעבור קורס בן שבועיים של הקשה וברירה ב"בסיס הכוחות המוטסים" שבאלדארשוט. קורס־הברירה הינו מבחן חמור ליומתו של האדם, להתמד־הסבילות ולכושר ההתאוששות שלו, ולכל התכונות הדרושות ביותר לחייל הצנחן. במשך שבועיים אלה מועלים החייל והקצין עד לרמת הכשירות הנדרשת, ונבחנים יסודית במבחני בטחון ויוזמה שונים שהינם מקיפים ביותר. אם בסיום תקופת השבועיים נמצאים האנשים מתחת לרמת הכשירות התקינה, או לוקים באיזו שהיא מן התכונות הדרושות, הינם נכשלים בקורס ואינם יכולים להמשיך ולהתקדם לאורך הנהיב ההופכם לצנחנים. אולם אם חושבים, כי אדם מסוים יכול להמצא מתאים במידה מספקת על ידי השתתפות בקורס נוסף, כי אז ניתנת לו האפשרות לעשות זאת. סבורני, כי קורס זה הנו מאומץ ביותר ומייסר גוף ונפש מכל קורס אחר שקיים; והעובדה כי אחדים מאנשינו עברו שני קורסים כאלה — ובמקרים מספר אף שלושה — בשביל להיות ראויים לשירות בבריגדה, אומרת רבות לגבי תקיפות־החלטתם.

משעבר אדם את הקורס ונמצא מתאים, הרי הוא עובר אחרי כן לבית הספר לאימוני צניחה שבאֶבינגדון, מקום בו הוא מתחיל באמת במלאכת הכשרתו לצנחן. במשך השבועים הראשונים של הקורס בן החודש, נתון המנדב־לצניחה לתחבולות־יהם של אחדים מן הטובים שבפסיכולוגים אשר מעולם — מדריכי הקפיצה במצנח. הללו מריצים אותך סביב־סביב במוסך־האימון, כשאתה עושה מעשים חסרי טעם, אולם לאמיתו של דבר הם מטפחים כך כל הזמן את בטחונך הן בעצמך והן בציוד אשר בו עתיד אתה להשתמש כצנחן.

במשך תקופת ההתחלה הזו מתרגל המתנדב לגבהים בדרגות שונות, ניתן לו נסיון־אוויר, ומעל לכל — הוא מאולף להגיב מידית לפקודה "קפוץ!"

בשבוע השלישי לקורס מנסה המתנדב — ולמעשה, מבצע — את ירידתו הראשונה במצנח, מכדור פורח. לכל אדם ואדם תגובתו המיוחדת לו לקפיצה ראשונה זו, הן לפני המאורע והן לאחריו. אכן, האנשים אומרים תמיד כי הם רואים מעשה זה כהרפתקה הגדולה השניה בחייהם. אולם יש לו השפעה כללית אחת: הקפיצה הראשונה גורמת לכל קצין וחייל לחוש עצמו כברנש הנפלא ביותר עלי אדמות. אחרי קפיצה ראשונה זו, שבה מודרך המתנדב מן הקרקע על ידי מדריך־צניחה המשתמש ברם־קול, קופץ הוא קפיצה נוספת מכדור פורח.

הטוראי סמית קופץ באורך מושלם...

ביה"ס ללחמת קרקע-אוויר

הקולונל-לויטננט אי. ג. מק-נאמארה

עם הופעתם של כלי-הזינון הגרעיניים קמה אסכולה המחזיקה בדעה, כי במלחמת העתיד ניתן יהיה לנצח באמצעות חילות-האוויר בלבד, אשר יפעילו את כלי-הזינון הגרעיניים הללו, הן באורח איסטרטגי והן באורח טקטי. לחיל-הצבא תוקצה משימת החזקת-שטחים, שהיא שניה במעלה, ולא תצריך סיוע אווירי. אין ספק, כי תיאורטיקנים אלה מהרהרים רק במלחמה גלובלית, הכרוכה במתקפות רבתי גרעיניות. אלא שגם במלחמה מעין זו תהיה לצבא משימה גדולה. ואילו לפי שעה נסיון השנים האחרונים מלמד, כי עלולות להתחולל מלחמות מוגבלות ומלחמות "קרות" עד אין קץ. קוריאה, מלאיה, הודו-סין, סואץ ותימן מעידות על כך, וכל עוד צפויות מלחמות כאלה, הרי אסירת קרבות גדולים וקטנים, המושתתים על שיתוף קרקע-אוויר, תדרש ללא כל צל של ספק.

כאשר האמור הוא בלחימה באיזורים טרופיים ובלתי מפותחים, שוב ברור הצורך בסיוע אווירי למבצעי הקרקע, ואין להתעלם מן העובדה שהמונח סיוע אווירי כולל גם תובלת-אוויר, אשר הצורך בה גדל בארצות שקווי-התחבורה הקרקעיים שלהן מוגבלים ומפוקפקים.

בתנאי לחמה-גרעינית, בהם נמלים, מיצרים וצומתי-תנועה עלולים לצאת מכלל שימוש לפרקי-זמן ממושכים, יגדל הצורך בהטסת כח-אדם, אספקה, ציוד וכלי-נשק אל המערכה וממנה.

ברור איפוא, כי עלינו להוסיף ולהיות מוכנים ללחמת קרקע-אוויר. נדרש על כן גוף, אשר בו ניתן יהיה לחקור את הנושא וללמוד, וזהו מגמתו של "ביה"ס ללחמת קרקע-אוויר" — בית-ספר שבו יכולים קציני שלושת השירותים המזוינים (חיל-הצבא, חיל-הים וחיל-האוויר) לחקור, ללמוד וללבן יחדיו את אורחי-המעשה הנדרשים בלחמה זו. בית-ספר זה הנו היחיד באבסטרליה, העשוי לספק את האמצעים המאפשרים עבודה משותפת לכל שלושת השירותים.

בתי ספר דומים מצויים בממלכה המאוחדת, בקנדה, בארה"ב, בצרפת, בהולנד ובאיטליה.

ב"מגילת היסוד" שניתנה לביה"ס ללחמת קרקע-אוויר הוא נדרש, בין השאר, לחקור התפתחויות בסיוע אווירי ולהורות הלכה משותפת באמצעות קורסים של הדרכה לכל שלושת השירותים, מתוך התיחסות מיוחדת לדרום-מזרח אסיה.

ואח"כ קופץ הוא שש פעמים ממוס. שתי הקפיצות האחרונות מתבצעות עם מיכל-נשק שמשקלו כ-25 ק"ג.

אם במשך ארבעת שבועותיו באבינגדון — שהם משך הזמן הממוצע של הקורס — חש אדם כי אין ברצונו להמשיך הלאה, הרי הוא רשאי להפסיק. אזי הוא מוצב שוב ליחידה בלתי-מוצנחת. מספר האנשים הנכשלים בקורס ב"בית-הספר לצניחה" בשל אי-התאמה במזגם הנו נמוך במידה הראויה לציון, ואין ממיטים עליהם על אדם בשל הכשלו בקורס. אף לאחר השלמת הקורס בהצלחה ושיבה ליחידתו המוצנחת יכול החייל לבקש, כי ישוחרר מתפקידי-צניחה נוספים. בקשה זו נענית בדרך כלל. אולם אם אדם מסרב לקפוץ לאחר שצווה לעשות זאת, הרי זו עבירה צבאית ונגקטת כנגדו פעולה משמעתית. "סרובים" אלה הינם נדירים בתכלית, כיון שמרבית החיילים העלולים ל"סרב" נסרקים ומוצאים במשך המבחנים, האימונים והקורסים המתנהלים ב"מחנה הבסיסי של הכוחות המוטסים" ובאבינגדון.

האימון הצבאי של החיילים בתוך הבריגדה מתקדם בהדרגה במשך מעגל השנה. הוא מתחיל באמון-הפרט באורחי-התפעול של כל סוג נשק. אמון זה מתקדם עד שבא בעקבותיו אימון-המחלקה. האימון עד לרמה זו ועד בכלל מבוצע כרגיל בתוך היחידות. אולם אחריו הופך האימון לאימון-קבוצתי. החל בפלוגה-מוגברת, עבור לגדוד-מוגבר ולבסוף, אם אפשר, לחטיבה-מוגברת.

האימון-הקבוצתי מתנהל כך, שכל פלוגה וגדוד יוכלו לעבוד במהודק ובהתאמה עם כלי-הנשק המסייעים העומדים לשרותם — ועם היחידות השכנות להם. האימון מתחיל בקסרקטין ובשטחי-אימונים, וכל שלב באימונים מגיע לשיאו כאשר הקבוצה הנוגעת בדבר מבצעת הצנחה, שבעקבותיה בא תרגיל על הקרקע, בן שלושה או ארבעה ימים, בו עומד למבחן אמון הפרט.

יעילותם של אורחי הברירה והאימון זכתה לאישור כולל במשך מבצע פורט-סעיד. לצערי אין לי די מקום לתאורו הנרחב של מבצע זה, אולם מנקודת ראותה של הבריגדה המוצנחת היה המבצע בגדר הצלחה מוחלטת. ההצנחה בוצעה באופן מזהיר, ועל זאת תודות רבות לטייסי "חיל האוויר המלכותי", אשר הורידו את הצנחנים לקרקע בדיקנות רבה ביותר. הגייסות, משהיו על הקרקע, בצעו את תפקידיהם באופן הראוי להערכה והוכיחו עצמם לפחות כשויערך לצנחנים הצרפתיים שבעיה-הקרבות, אשר הוצנחו דקות ספורות אחריהם. לצד הצנחנים הצרפתיים עומד היתרון, שהם התנסו התנסות כמעט רצופה בקרבות למן סיומה של מלחמת העולם השנייה. הם לחמו במזרח הרחוק ובאפריקה הצפונית. אולם למרות מחסורו זה בנסיון קרב גילה הצנחן הבריטי את ערכו ואת ערך אורחי אימונו.

(על פעולת הצנחנים הבריטים במלחמת סואץ קרא ב"ההסתערות המוטסת על פורט-סעיד", "צקלון" מס' 54).

בית-הספר נדרש, כמו-כן, לפתח ולקיים טכניקת צניחה ולאמן אנשים נבחרים בשיטות צנחנות מאושרות.

כדי להוציא לפועל את הדרישות הנ"ל של "מגילת היסוד", מחולק ביה"ס לשני אגפים — אגף הסיוע-האווירי, והאגף לאמון בצניחה.

אגף הסיוע-האווירי

האגף מחולק לשתי מחלקות — אחת ל"מתקפה", והשניה ל"תובלה". הראשונה, "מחלקת הסיוע המתקפי", עוסקת ביישומו של סיוע-האוויר-ההתקפי למערכה הקרקעית-אווירית. בקצרה, סיוע זה מחייב השגת מצב נוח באויר, סיוע אוירי, אמנעה לשם בידוד שדה-המערכה, וסיוע אש ישיר לגייסות שעל הקרקע. החניכים נדרשים ללמוד את הנוהלים המשמשים למתן הסיוע האווירי האמור, ואת המטות המאוחדים והארגון הדרושים לשם תכנון וביצוען של ההחלטות המשותפות של מפקדים מן השירותים המזויינים השונים, והתקשורת המיוחדת הנדרשת כדי לענות על תביעות גורם-הזמן, הקיים תמיד. נערכים תרגילים, אשר במ ניתן להתנסות בנוהלים אלה, ומפגנים, אשר במ מודגם כוחם של כלי-הזיון המשמשים בלחמת קרקע-אוויר.

במרוצת הקורס מוקצים שיעורים לשם דיון במשמעות התפעול של כלי-זיון גרעיניים במערכה הטקטית המשולבת. השפעותיהן של התפוצצויות גרעיניות באיזור הטקטי, בין אם מחולל אותן חיל-הצבא ובין אם חיל-האוויר, מעצם טבען מחייבות הן שהפיקוח על השימוש בהן יהיה אחריותם המשותפת של השירותים המזויינים. הבעיות הכרוכות בתכנון משולב ובבקרה על כלי-הזיון הללו והשפעתן על נוהלי המטה הקיימים וצורות ארגונו — נחקרות ונלמדות.

סיוע תובלתי

הגדרה פשוטה של הסיוע התובלתי אומרת, שמונח זה משמעו הובלת-אוויר של אנשים, אספקה או ציוד — מנקודה אחת לשניה. דבר זה כרוך במשימות ותפקידים למכביר, אשר כולם מצריכים מידה ניכרת של תכנון משותף. סיוע תובלתי עשוי להיות אם אסטרטגי אם טקטי, לפי טיבו, ושתי הבחינות האמורות חופפות זו את זו לעתים קרובות, הגם שמנסים אנו לעסוק בכל אחת מהן בנפרד בהוראתנו. דגש חזק יותר מושם בתובלת אוויר טקטית, הכוללת נושאים כגון הסתערות מוטסת, אספקה מן האוויר, ופינוי נפגעים בדרך האוויר. נערכים תרגילים רבים, שבהם החניכים מתכננים ומבצעים יחדיו את הצורות השונות של סיוע תובלתי.

שני הקורסים הנ"ל נערכים האחד בעקבות השני, — תחילה "הסיוע המתקפי" ואחריו "הסיוע התובלתי". החניכים נשלחים לאחד הקורסים הללו, או

לשניהם. מבכרים לשלחם לשני הקורסים, לשם הרציפות שבאימון. בראש וראשונה מיועדים הקורסים לקציני קבע בדרגות קפיטן ומיור. אולם מצויים מקומות גם בשביל קציני מילואים. אחוז יחסי של המקומות מוקצה, כמו כן, לקציני "הצי האבסטרלי המלכותי" ולקציני "חיל-האוויר האבסטרלי המלכותי".

"אגף הסיוע האווירי" עורך כמו כן קורס מן הסוג הידוע כ"תקופת עיון לקצינים בכירים". קורס זה מספק אמצעים לקצינים בדרגות קולונל-לויטננט ומעלה, הן מצבא הקבע והן מן המילואים, לשם עיון ודיון בבעיות שוטפות ועתידות של קרקע-אוויר.

קצינים מכל שלושת השירותים המזויינים מהווים את סגל המדריכים של אגף זה.

האגף לאימוץ-בצניחה

אגף זה מיועד לעסוק באותן בחינות של משימות ביה"ס, הקשורות בצניחה. מתנהלים בו שני סוגים של קורסים לצניחה: —

● קורס בסיסי מלא לצבא הקבע ולכוחות המילואים (שלושה שבועות)

● קורס בסיסי מקוצר לכוחות המילואים (שבועיים)

כיום מיועד הקורס המקוצר לכוחות המילואים אך ורק לאימון אנשי פלוגות הקומנדו בצניחה. מחמת קוצרו של הקורס מן ההכרח הוא שהקפיצות ממוטוס תתחלנה באמצע השבוע הראשון. משום כך עושה מדריך של האגף, במשך השבוע שלפני הקורס, בכל פלוגה, ומלמד את המועמדים לצניחה את היסודות החיוניים של האימון-הקרקעי המוקדם.

הקורס המלא נערך בפחות בהילות, והוא יסודי יותר, וניתן לסגלו יותר לתהפוכות מזג האוויר, שעה שצניחה ממש עלולה להיות כרוכה בסכנה גדולה מדי. כל המדריכים הם צנחנים מומחים ומוסמכים ברמה גבוהה, שבינם לבין עצמם (הם שני קצינים ושלושה מש"קים) כבר זקפו לזכותם למעלה מ-1000 צניחות.

קורסים בסיסיים לצניחה פתוחים לאנשי כל הדרגות, החייבים להיות מתנדבים, ולעמוד בתביעות דלהלן:

א. סוג בריאות — כושר-קרבי ראשון.

ב. גיל — מינימלי 18, מכסימלי 35.

ג. גובה — מינימלי 160 ס"מ, מכסימלי 185 ס"מ.

ד. משקל — מכסימלי 98 ק"ג.

ה. ראייה — רגילה, ומתקבלים גם מרכיבי משקפיים.

ו. ראיית צבעים, — רגילה, או פחותה במדה בלתי מסוכנת.

דיביזית השריון הבריטית - לאן?

(פרק מתוך מאמר)

ר. מ. אוגורקביץ

לאחר שסקר המחבר את התפתחות כוחות השריון עד ערב מלחמת העולם השני, הוא

ממשיך: -

לא היתה שום סיבה יסודית, כי תפקיד כוחות השריון ישאר מצומצם תמיד לאותו תפקיד אשר אליו הושפל חיל-הפרשים על ידי ההתפתחות הטכנית; ולא היתה שום סיבה יסודית שתמנע את עוצבות השריון מלהתפתח לטיפוס חדש של כוח לחם. המלכד נידות עם עצמת-מחץ — והמשמש לא רק כסיוע נייד.

ה"פאנצאר-דיביזיה"

הגרמנים, ובמיוחד גודאריאן, היו הראשונים שהכירו בזאת, ובטאו זאת ב"פאנצאר-דיביזיות" (דיביזיות השריון) שלהם. הן היו שונות מן העוצבות ה"רקטנקיות" בכך, שלא נשענו שוב על טנקים בלבד, כי אם, תחת זאת, על צירוף של מספר סוגי-נשק שונים, והן פעלו כעוצבות לוחמות המיועדות למשימות רבגוניות, שהיו עשויות להשיג הכרעה במערכה, ואף לנצל את ההצלחה.

מעלותיה של גישה זאת, זכו להערכה כללית בחלקה הראשון של מלחמת העולם השנייה, ולפי הדוגמה הגרמנית הלכו הכל ואימצו להם את הטיפוס האמור של דיביזיות-שריון רבגוניות, המושתתת על מיזוג של כל סוגי-הנשק במסגרת הדיביזיה. כללית, הדיביזיות בנות אותה תקופה הכילו בריגדת טנקים הנתמכת בבריגדת רגלים ממונעת — בניגוד לעוצבות השריון הראשונות, שהושתתו בעיקרן על בריגדות טנקים.

בהשוואה לעוצבות השריון ה"רקטנקיות", הרי העוצבה מן הטיפוס החדש, שייצגה ה"פאנצאר-דיביזיה", היתה בעלת אפשרויות נרחבות בהרבה יותר, ויצאה בכבוד ממכלול רבגוני של קרבות הגנה וקרבות מתקפה. ואולם בשעת קרב נמצא צירוף סוגי-הנשק השונים ברמת-הדיביזיה כבלתי מספיק, שכן בעוד אשר מספר מערכות שתוכננו לכל פרטיהן ודקדוקיהן נערכו אמנם על ידי דיביזיות בשלמותן, הרי רוב-רובם של קרבות השריון עצמם נערכו בכוחות-מקובצים סקטיים, בעלי מימדים קטנים יותר. מכלול גורמים הביא לידי זאת, לרבות פני-

הן הקורס המלא והן הקורס המקוצר כוללים 8 צניחות, כדלהלן: -

צניחה 1 — יחיד מ-330 מטר.

צניחה 2 — זוגות לאט, מ-280 מטר.

צניחה 3 — רביעיה למקוטעין מ-280 מטר.

צניחה 4 — רביעיה מהר, מ-280 מטר.

צניחה 5 — דבוקה של חמישה, עם חגור, מ-330 מטר.

צניחה 6 — דבוקה של חמישה, עם חגור, מ-280 מטר.

צניחה 7 — דבוקה של חמישה, בלילה, מ-280 מטר.

צניחה 8 — דבוקה של עשרים, עם חגור, מ-280 מטר.

כיום נמצאים בשימוש שלושה סוגים של מיכלי ציוד -

● נרתיק רובה

● נרתיק ברן

● שק-ציוד של רגל

אלה יוחלפו בקרוב ב"מיכל כלי-הנשק והציוד-האישי" הבריטי החדש, המלכד את תכליותיהם של שלושת המיכלים שנמנו לעיל.

כל הצניחות נעשות ממטוסי דקוטה, שהותאמו לתפקידי צנחנות.

הקרקה. הצורך בשיתוף פעולה הדוק ביותר בין טנקים ורגלים במבצעים ניידים, והעצמה הגדלה והולכת של כלי-הזין החדשים — ובמיוחד זו של כוחות-האוויר הטקטיים.

הופעת צותי-הקרב

הצעות אחדות לצירופם של טנקים, רגלים וארטילריה מתחת לרמת דיביזיה הוגשו עוד לפני מלחמת העולם השנייה. אולם רק במרוצת המלחמה החלו הגרמנים לפעול בכוחות-מקובצים טקטיים קטנים מעורבים, שכוננו „קאמפ־גרופאָ“ (צותי-קרב) והיו הראשונים שהשתמשו בהם, ובהצלחה מרובה.

אלא שהגרמנים לא המשיכו את ההתפתחות הזאת אל המסקנה ההגיונית הנובעת ממנה, ולא אירגנו מחדש את ה„פאנצאר־דיביזיות“ הלוחמות שלהם בהתאם לצרכי תפעולן בכוחות-מקובצים מעורבים טקטיים, הקטנים מדיביזיה. הם השאירו זאת לאמריקנים, אשר נטשו את ארגון-הדיביזיה המקורי שלהם, מן השנים 41—1940, שהיה מושתת על בריגדות, וקיבלו במקומו ארגון-דיביזיה המושתת על גדודים הנושאים את-עצמם ומטות פיקוד-קרבי-טקטי, העשויים לקבל לידם את הפיקוד על כל צירוף שהוא של גדודים.

טיפוס זה של אירגון, אשר בו כלי-נשק מסוגים שונים מקובצים לצותים מעורבים בגודל של בריגדה, היה את השלב השלישי בפיתוחן של עוצבות-שריון. הוא כבר נתקבל בצבא הצרפתי, אך לא נתקבל עדיין בצבא הבריטי, אשר עד 56—1955 שמר אמונים לאירגון מתקופת השלב השני, המושתת על בריגדת טנקים הנתמכת בבריגדת רגלים.

צותי-הקרב המעורבים של דיביזיות השריון האמריקאיות וה„קאמפ־גרופאָ“ של ה„פאנצאר־דיביזיות“ הוקמו גם מתחת לרמה של פיקוד-קרב או בריגדה. כוחות-משימה או צותי-קרב בגודל של גדוד ואפילו בגודל של פלוגה, הוכיחו כי גם כוחות-מקובצים טקטיים קטנים-יותר דרושים, ואף מעשיים. לאור זאת הכרח היה כי בבוא הזמן יופיע טיפוס חדש של מבנה ארגוני, המצרף טנקים, רובאים, וכלי-נשק אחרים גם ברמה נמוכה יותר — ולפחות ברמת גדוד.

היחידות הראשונות מטיפוס זה היו רגימנטי „הפרשים המשוריינים הקלים“ האמריקניים, ורגימנטי הטנקים של דיביזיות הטנקים הסוביאטיות — אשר הופיעו, בארה״ב וברוסיה, זמן-קצר לאחר מלחמת העולם השנייה. הראשונות הן מטבע-ברייתן בריגדות שריון קלות ועצמאיות, הכוללות שלושה גדודים, אשר בכל אחד מהם פלוגת טנקים בינוניים, פלוגת תותח-סער, ושלוש פלוגות סיור של רובאים וטנקים קלים. רגימנטי הטנקים הסוביאטיים השתוו ברכבם המשוריין לגדודי הטנקים המערביים, אולם נכללו בהם גם גדוד רגלים קטן וגם תותחי סער, ועל כן מהווים הם קבוצת-קרב הנושאת את-עצמה. דוגמה שלישית ומאוחרת יותר הם ה„רגימנטים הבין-נשקיים“ הצרפתיים המכילים שתי פלוגות של טנקים קלים

AMX13, שתי פלוגות רגלים, פלוגת סיור אחת ופלוגה אחת של מרגמות בנות 120 מ״מ.

הנטייה לעבר קבוצות-קרב קטנות-יחסית הנושאות את-עצמן, שעליהן יושתתו יחידות-השריון, היא מהכרח-המציאות, לנוכח תנאי הקרב החדשים ובמיוחד לאור התקדמותם של כלי-זין אטומיים טקטיים. מעלה מוזאת, נטייה זו הנה חלק מנטייה כללית ומקיפה יותר, כמוכח על ידי הטיפוס החדש של דיביזיות הרגלים הממוכנת הצרפתית, ועל ידי הדיביזיה המוטסת ה-101 של ארה״ב, שנתפעלה-מחדש זה לא מכבר, אשר שתיהן מושתתות על חמש קבוצות-קרב בגודל גדוד, הנושאות את-עצמן.

הארגון המושתת על צותי-קרב בגודל גדוד, הנושאים את-עצמם, והמצרפים רובאים עם טנקים וכלי-זין כבדים ניידים אחרים, ניתן לראותו, איפוא, כתוצאה הן של הלקחים שהופקו מלחימת הרגלים, והן של כל הנטיות בהתפתחותן של עוצבות שריון. הראשונים (הרגלים) התוו בבהירות את הצורך בכלי-זין כבדים ניידים — כגון טנקים — במסגרת יחידות הרגלים הקטנות ביותר, האחרונות (עוצבות השריון) התוו את הצורך במיווג מהודק של טנקים ורובאים ובצירוף של יחידות משני החילות ביחס שווה, במקורב.

מגבלותיה של דיביזיות השריון הבריטית

הנקודות הללו, דומה שמתעלמים מהן לחלוטין בארגונה של דיביזיות השריון הבריטית של השנים 56—1955, המושתת על ארבעה גדודי טנקים „טהורים“, הנתמכים על ידי גדוד רגלים יחיד. זאת ועוד: המדיניות החדשה בדבר דיביזיות השריון הבריטיות — האומרת, כי יש להגבילן למשימות מסוימות בלבד, וכי רק את דיביזיות הרגלים יש לראות כעוצבה הלוחמת הבסיסית המיועדת למכלול משימות — מתעלמת משני דברים נוספים: האחד הוא העובדה, כי ההבדל בין עוצבות רגלים חדישות ועוצבות שריון חדישות הוא הבדל שבמידה, ולא הבדל שבעקרון; והשני — יכולתו המוכחת של השריון, לבצע מכלול רבוגני של משימות.

לאור נסיון העבר והאפשרויות בהווה, הרי דחיקת דיביזיות השריון הבריטיות למשימה המיוחדת-להן, והמוגבלת, נראית כבלתי-מציאותית. והוא הדבר באשר לשיטה הדוגלת בתיאום קרב הרגלים והשריון ברמת הדיביזיות — שיטה המיושמת בפירוש בתפקידים הברורים שהוגדרו לעוצבות הרגלים והשריון הבריטיות, ובתחייבת הזרם הדוגל ב„רק־טנקים“. שני הדברים הללו הנם תזוזות ברורות בכיוון המנוגד לנטייה הכללית למיווג מהודק של סוגי-הנשק למיניהם ברמת צותי-הקרב הגדודי ולתפעולם במכלול משימות מקיף עוד יותר. מעלה מוזאת, נראה כי נותר מקום מועט עד מאוד בשדה המערכה של העתיד לעוצבה גדולה בעלת תפקיד-מוגבל המיוחד-לה.

שני לויטננטים ושני כדורים

זהו ספור הרפתקאותיהם של שני קצינים בדרגת לויטננט מן הבריגדה התורכית בקוריאה, לויטננט ארדוגן מאט ולויטננט ריפאט סאמיר, אשר בעזרת שני כדורים בלבד הצליחו להמלט מן השבי.

הדבר ארע במערכת קונררי, כשהחל קרב־אש עם הצפון־קוריאנים. האויב היה מנסה לאגף את הכוחות התורכיים בעודו משתדל לרתקם ע"י אש חזיתית.

הלויטננטים מאט וסאמיר, שכל אחד מהם פיקד על מחלקה, בהבחינם בכוונות האויב, החליטו למנוע בעד בצוען, באמרם: „אם נעלה שנינו על גבעה זאת שלשמאלנו וננחית על האויב אש אוגפת כדי למשוך את תשומת לבו לעבר ההוא, יהיו מחלקותינו מסוגלות לסגת תחת פקודם של הסמלים המחלקתיים“. הם קראו לסמליהם והודיעום את תכניתם; נתנו להם הוראות, באמרם: „מיד לכשנפתח משם באש כלפי האויב, תסיג אתה הסמל את המחלקה אל הגבעה ההיא, בעורף“.

לאחר שנתנו פקודה זו, נחפזו שני הלויטננטים לגבעה שמשמאלם והחלו לירות. כיון שהאויב כוון את אשו אל גבעה מיוחדת זו, ממש כפי שנחשו הקצינים, נתאפשר לשתיה המחלקות לסגת אל האזור שנקבע להן לפני כן. שני הקצינים היו כה עסוקים וטרודים בהמטרת אש, אשר בחלקה גרמה לאויב אבידות ובחלקה נטרלה אותם, עד כי לא ידעו דבר על חיילי האויב אשר נעו וקרבו אליהם מאוד. לפתע שמעו ממרחק שני מטרים קולות הדוברים בשפה זרה אותה לא הבינו. הם פנו לאחור וראו כ־20 חיילים סיניים המכוונים אליהם את רוביהם ואומרים: „ידיים למעלה“.

שני הלויטננטים נשבו בזמן בו לא ציפו לכך; כתוצאה, הפך מצב רוחם העליו לעצוב.

לאחר שהשובים ערכו חפוש בבגדיהם מכ־רגל ועד ראש, שלחו את שני הקצינים אל העורף בליוויים של ארבעה חיילים סיניים. הם יצאו למסע מסוכן, למקום לא נודע. אולם ידיהם לא נכבלו והם לא נקשרו.

כאשר, בדרכם לאזור העורפי הסיני, הגיעו לשקע בדרך, התנהלה בין שני הקצינים השיחה הבאה:

„סאמיר, אקדחי נמצא אתי“.

„האם נכון הדבר, מאט?“

אינך יכול אלא לקוות, איפוא, כי הארגון הנוכחי של דיביזיות השריון הבריטיות מייצג רק שלב חולף־ועובר, וכי מקומו יתפס בהקדם על ידי ארגון התואם יותר את התנאים והצרכים האחרונים. כמו כן נקוה, כי דבר זה ילווה גם בהבנה טובה יותר של האפשרויות השפונות בשריון וגם במדיניות חדשה, אשר תחזיר את מכלול המשימות המקיף לעוצבות השריון בכללותן.

סדף הספרים

כללי

FIELD MARSHAL ERICH VON MANSTEIN: VERLORENE SIEGE. ATENEAUM-VERLAG. BONN, GERMANY, 664 PP.

על מחבר הספר אמר הכס"המלחמה לידל-הארט, כי היה, "המוכשר מכל המצביאים הגרמניים, ויריבן הצבאי האימתן ביותר של בעלות-הברית — איש שנתלכדו בו רעיונות הדישים על ניידות וחוש קלאסי לתמרון, שליטת-אמן בדקדוקים הטכניים ועצמת-תנופה כבירה". ספרו, "נצחונות אבודים", שהופיע עתה בגרמנית, נחשב לעבודה החשובה ביותר על מלחמת העולם השנייה, מפרי עטם של הגרמנים.

יבשה

W. L. WHITE: THE CAPTIVES OF KOREA. AN UNOFFICIAL WHITE PAPER. CSARLES SCRIBNERS' SONS, NEW YORK, 347 PP. \$ 4.95.

רק כשליש מ-10.000 השבויים האמריקניים, שנפלו בידי הצפוניים והסינים במלחמת קוריאה, שרדו בחיים וחזרו. המחבר נטל על עצמו לחקור תופעה זו ובחינותיה השונות, ופרי עבודתו הוא ספר זה, המחריד את איש המערב בגילוייו. לקורא הצבאי ענין מיוחד בספר, כי תורם הוא תרומה חשובה לסוגית השבי במלחמה.

מן הענין לציין, כי מתוך 171.000 שבויי המלחמה הצפון-קוריאנים והסינים, שנפלו בידי כוחות האו"ם, יותר ממחצית סרבו לחזור אל צידם-שלהם, אחרי המלחמה.

אוויר

GROUP CAPTAIN J. E. JOHNSON: WING LEADER. BALLANTINE BOOKS, NEW YORK. 292 PP. \$ 4.00. PAPERBOUND \$0.50.

המחבר — טיס בריטי, הזוקף לזכותו 38 מטוסי אויב שהפיל-בודאות, במלחמת העולם השנייה — מספר על קרבות האוויר שעברו עליו. כתיבתו מצטיינת בעונה ובעובדתיות טהורה, ומרתקת היא עד מאוד. הרי זה אחד מספרי-החובה לכל אויראי, וספר כדאי ביותר לאיש צבא מכל חיל אחר.

RAY OLLIS: 101 NIGHTS. CASSELL & COMPANY, LTD. LONDON, E. C. 4; 276 PP., 15S.

סיפור על הטייסת הבריטית 101 ואנשיה — בימי מלחמת העולם השנייה. בכל מטוס שלה נמצא, בנוסף לצוות, אלחוטאי דובר גרמנית שתרגם את שידורי אוירית האויב, וכן התערב בשידורים אלה או מסר הוראות מטעות, אשר לעיתים היטו כוחות-אוויר גדולים של הגרמנים למסלולים כוזבים. דוחי פעולתה של הטייסת נשמרו בסוד עד העת האחרונה. RALPH BARKER: THE SHIP BUSTERS. CHATTO & WINDUS, 42 WILLIAM IV ST., LONDON, W. C. 2, 16 S. NET.

סיפור של טייסת-מפציצי-הטורפדו הבריטיות במלחמת העולם השנייה. כדי לפגוע באנית-אויב היה על טיסיהם להישיר טוסי, בגובה נמוך וזמן רבי-חסית, אל מטרותם, — ילרוב מול אש נגד-מטוסי כבידה. רק מעטים חזרו משימות כאלה.

"כן, כיון שהנרתיק בלוי הנני נושא אותו בחגורתי, וכך הם לא נגעו בו במשך כל החפוש. אך לרוע המזל נותרו בו רק שני כדורים".
"מאט, אני בטוח כי הם עתידים להרוג אותנו. אם נגזר עלינו שנמות הרי עלינו למות בלחימה, לא באופן עלוב — כשבויי מלחמה. הבט, מאט, יש לי תכנית".

"טוב, מה היא תכניתך, סאמיר?"

"נהרוג ארבעה חיילים אלה, ואחרי כן נברח".

"מצוין, אבל כיצד?"

"אתה תשלוף את האקדה ותהרוג את החיילים ההולכים מאחורינו, ואילו אני אתאבק עם הזוג האחר. אתה תבוא לעזרתי לאחר שתמלא את חלקך. זו הדרך האחת להמלט, מאט".

"התחשוב שנצליח?"

"וראי, ואנחנו מוכרחים לעשות זאת. אחרת יהרגונו. אני אספור עד שלוש,

וכאשר אומר, 'שלוש' — נתחיל ללחום, בסדר?"

"בסדר, סאמיר".

החיילים הסינים, אשר לא הבינו מלה מכל השיחה הזו, היו צועדים ללא

כל חשש כשרוביהם על כתפיהם.

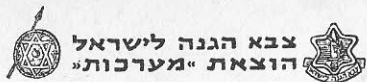
מיד כששמע מאט את המלה "שלוש", שלף במהירות את אקדחו וירה כדור אחד בכל אחד מהחיילים שמאחוריהם. עתה היו שנים מהסינים הרוגים. לויטננט מאט חש וקפץ על הצמד האחר שאתם היה לויטננט סאמיר מתאבק בקרב לחיים-ולמות.

לויטננט סאמיר, עם אבן בידו, ולויטננט מאט, בקת אקדחו, הנחיתו מהלומות

אחדות כה חזקות על ראשו של כל חייל עד כי הם נפלו מיד מתים.

כך בצעו שני הלויטננטים את תכניתם בהצלחה, והצילו את חייהם. נותר

לעשות עוד דבר אחד. לברוח מהמקום. הם עשו זאת והצטרפו ליחידתם אשר היתה מבצעת נסיגה למקום שנקבע לפני כן.

צבא הגנה לישראל
הוצאת "מערכות"

הופיע

ירושלים העתיקה

במצור ובקרב

מאת אהרן לירון (אלטשולר)

המחבר שהיה ממגיני הרובע היהודי בעיר העתיקה, מעלה בספרו פרשות מרתקות מחיי הרובע בימי המצור והקרב. הספר נכתב בשלהי מלחמת השחרור על פי עדויות המגינים המרתקות והנוגעות עד לב ועל פי מסמכים ארכיוניים והוא מכיל פרקי הווי, אפיונות ועובדות מאלפות שטרם נודעו בצבור, ומלווה בתצלומים ומפות רבות. הספר נקרא במתח רב מראשיתו ועד סופו.

460 עמודים המחיר: 5 ל"י

*

הופיעה מהדורה מיוחדת לצבור הרחב של

ספר הבריאות

מאת ד"ר י. מהריק וד"ר ש. כוכבא

הספר דן ביסודות הלכות ההיגיינה האישית והציבורית ושמירתן בבית ובחוץ. במחנה ובטיול, במיוחד בתנאי אקלימנו. הטכסט מלווה בשפע תמונות וציורים, ובמפה גדולה ומפורטת של גוף האדם.

400 עמודים. המחיר: 5.250 ל"י

*

מהדורה רביעית של הספר

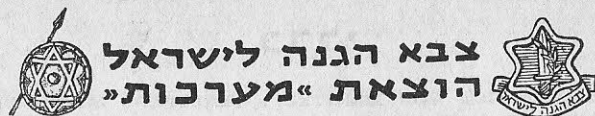
שליחות עלומה

מאת מזניה מרדור

פרקי מבצעים מיוחדים במערכות ה"הגנה"

4 מהדורות מאז מאי 1957

336 עמודים המחיר: 5.500 ל"י

צבא הגנה לישראל
הוצאת "מערכות"

הופיע הספר

ניום סופה

סיפורו של איש-מילואים] במבצע סיני

מאת שלמה ברר

תיאור מרתק של הימים המסחררים של מבצע קדש. ציור רבגוני ואנושי של חיל העם במערכה — על הדמויות המכונסות בתוכו מכל שכבות העם — בו ימצא כל אדם בישראל את דיוקני הקרבות המתוארים בכשרון ספרותי נדיר במתח ובכנות.

להשיג בכל חנויות הספרים בארץ.

מנויי "מערכות" יוכלו לרכוש הספר בהנחה בסניפי "מערכות".

1. תל-אביב — "מערכות" — נחלת בנימין 57, טל. 62855.
2. תל-אביב — "מערכות" — הקריה — רח' ג' מס' 1.
3. תל-אביב — ג. טרויאקס — רח' הרצל 18, טל. 3746.
4. ירושלים — מ. טריגודה — רח' יפו בנין ג'נרלי.
5. חיפה — מ. רוזנקר — רח' ירושלים 21, טל. 67825.
6. טבריה — גזית בנין רסקו.
7. באר-שבע — ד. רודיק — רח' גרשון 19.

ההפצה לחנויות ספרים וסוכני ספרים ע"י

"מסדה" בע"מ, רח' הרצל 2, טל. 61088, תל-אביב.

"מסדה" בע"מ, רח' מרדכי בן הלל 1, טל. 5464, ירושלים.

"מסדה" בע"מ, רח' הרצל 61, טל. 3476, חיפה.

דואר ליטני

צמח חיים
168281/ק
שרי ירושלים 103
יפו